

ARTIKEL 1-4 WET PATIËNTENRECHTEN

Wetsontwerp tot wijziging – commentaar, bedenkingen en opmerkingen

Voorontwerp wet betreffende de rechten van de patiënt

HOOFDSTUK I. - Algemene bepaling.

Art. 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 784 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II. - Definities en toepassingsgebied.

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder :

~~1° patiënt : de natuurlijke persoon die gezondheidszorg wenst te ontvangen of ontvangt, al dan niet op eigen verzoek;~~

1° patiënt : de natuurlijke persoon ~~aan wie gezondheidszorg wordt verstrekt die gezondheidszorg wenst te ontvangen of, ontvangt of weigert, al dan niet op eigen verzoek;~~

[COMMENTAAR: ook natuurlijke personen die expliciet geen gezondheidszorg wensen te ontvangen, kunnen als patiënt worden beschouwd, bijvoorbeeld wanneer de voorafgaande zorgplanning negatief is]

2° gezondheidszorg : diensten verstrekt door een ~~beroepsbeoefenaar~~ gezondheidszorgbeoefenaar met het oog op het bevorderen, vaststellen, behouden, herstellen of verbeteren van de gezondheidstoestand van een patiënt, om het uiterlijk van een patiënt om voornamelijk esthetische redenen te veranderen, ~~om bij een patiënt een zwangerschap af te breken~~, of om ~~de een~~ patiënt bij het sterven te begeleiden;

[COMMENTAAR: Interuniversitair, multidisciplinair en onafhankelijk comité belast met de studie en de evaluatie van de praktijk en de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking, Studie en evaluatie van de abortuswet en -praktijk in België. Samenvatting en aanbevelingen:

<https://vlir.be/wp-content/uploads/2023/03/20230310Studieevaluatieabortuswetpraktijk.pdf>, p. 18
Aanbeveling 1: "Onderbrenging van vrijwillige zwangerschapsafbreking in wetgeving met betrekking tot gezondheidszorg.

Waar de wet inzake gedeeltelijke depenalisering van zwangerschapsafbreking van 1990 deze materie in het Strafwetboek behield, werd deze er bij de hervorming van 2018 uit gehaald. Dit gebeurde echter zonder de logica volledig door te trekken en vrijwillige zwangerschapsafbreking expliciet onder wetgeving inzake gezondheidszorg te situeren. Het wetenschappelijk comité is echter van mening dat de status van abortus als gezondheidszorg zou moeten worden bevestigd en dat dit ten goede zou komen aan de rechtszekerheid en aan alle actoren (in het bijzonder patiënten). Patiënten zouden worden beschermd door de wet betreffende de rechten van de patiënt, wat bijvoorbeeld inhoudt dat alle vereisten inzake informatie en de geïnformeerde toestemming van toepassing zijn, maar eveneens door de Wet inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg, die voorziet in een aantal maatstaven voor een verbeterde kwaliteit van gezondheidszorg. Bovendien laat een erkenning van abortus als gezondheidszorg toe dat de kwalificatie- en bekwaamheidsvereisten van de betrokken beroepsbeoefenaars door de Wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen geregeld kan worden. Het wetenschappelijk comité beveelt deze wettelijke verduidelijking aan en stelt dat dit geenszins uitsluit dat een bijzondere wet vrijwillige zwangerschapsafbreking regelt. Het verhindert evenmin dat, indien de wetgever dit wenst, specifieke sancties kunnen worden behouden voor inbreuken op deze wet, naast de sancties die voor alle zorgverleners bestaan."]

3° gezondheidszorgbeoefenaar : de beoefenaar bedoeld in ~~het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967~~ de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, ~~alsmede~~ de beroepsbeoefenaar van een niet-conventionele praktijk bedoeld in de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsnijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen ~~alsmede~~ de personen waarmee deze beoefenaars voor het verstrekken van gezondheidszorg een samenwerkingsakkoord hebben en de personen waardoor deze beoefenaars zich bij het verstrekken van gezondheidszorg laten bijstaan.

[COMMENTAAR: ook andere categorieën van personen die in contact komen met de patiënt moeten bepaalde patiëntenrechten eerbiedigen: tolken, interculturele bemiddelaars, sociale dienst, onthaalmedewerkers, maatschappelijk assistenten, mensen die facturatie doen. Hierbij dient wel nagegaan of het regelen van de plichten van deze personen geen gemeenschapsmaterie is]

4° kwaliteitswet: de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg;

5° voorafgaande zorgplanning: het schriftelijk vastleggen van de wensen van de patiënt voor het ontvangen of weigeren van ~~de toekomstige gezondheidszorg van de patiënt~~ voor wanneer de patiënt wilsonbekwaam wordt.

[COMMENTAAR:

Onder voorafgaande zorgplanning moeten zowel de zorgvraag als de zorgweigering worden begrepen. Onder voorafgaande zorgplanning mogen niet enkel de schriftelijk vastgelegde wensen worden begrepen, want het is een proces van continu overleg tussen patiënt en gezondheidszorgbeoefenaar. Het doel is om de wensen vast te leggen voor het moment waarop de patiënt wilsonbekwaam wordt.]

6° vertrouwenspersoon: de natuurlijke persoon die door de patiënt is aangewezen om hem bij te staan bij de uitoefening van zijn patiëntenrechten

[COMMENTAAR: Elementen uit de memorie van toelichting van de Wet Patiëntenrechten: <https://www.dekamer.be/FLWB/pdf/50/1642/50K1642001.pdf>, p. 21, alsook uit nieuw artikel 11/1.]

Gewijzigde veldcode

Art. 3. § 1. Deze wet is van toepassing op contractuele en buitencontractuele privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtsverhoudingen inzake gezondheidszorg verstrekt door een ~~beroepsbeoefenaar~~ gezondheidszorgbeoefenaar, ~~al dan niet in een samenwerkingsverband bedoeld in artikel 32 van de kwaliteitswet~~, aan een patiënt.

§ 2. Bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de in artikel 16 bedoelde commissie kan de Koning nadere regels bepalen inzake de toepassing van de wet op door Hem te omschrijven in § 1 bedoelde rechtsverhoudingen, teneinde rekening te houden met de nood aan specifieke bescherming.

[COMMENTAAR: Niet nodig om samenwerkingsverband te vermelden.

Onduidelijk wat toegevoegde waarde is van artikel 3 omdat er niet duidelijk is of er wel voorbeelden zijn van KBs die nadere regels bepalen.]

Art. 4. In de mate waarin de patiënt hieraan zijn medewerking verleent, leeft de ~~beroepsbeoefenaar~~ gezondheidszorgbeoefenaar de bepalingen van deze wet na binnen de perken van de hem door of krachtens de wet toegewezen bevoegdheden. In het belang van de patiënt pleegt hij desgevallend multidisciplinair overleg.

HOOFDSTUK III. - Rechten en plichten van de patiënt.

Art. 4/1. §1. De patiënt bevordert de optimale verlening van zijn gezondheidszorg door de gezondheidszorgbeoefenaar zo volledig en correct mogelijk in te lichten over zijn gezondheidstoestand en de adviezen en instructies van de gezondheidszorgbeoefenaar na te leven.

§2. De patiënt respecteert de rechten van de gezondheidszorgbeoefenaar en van andere patiënten, in het bijzonder het recht op fysieke en psychische integriteit en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De patiënt houdt zich eraan het reglement van de verzorgingsinstelling na te leven, op de afspraak met de gezondheidszorgbeoefenaar op te dagen of tijdig te verwittigen verhinderd te zijn en de gezondheidszorgbeoefenaar een honorarium te betalen voor zijn prestaties.

[**COMMENTAAR:** Er is reeds lang vraag vanuit de praktijk om ook de plichten van de patiënt juridisch te verankeren. Hiervoor hebben we aansluiting gezocht bij het Charter over goed patiëntschap voorgesteld door de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België in 2015 (cf. <https://www.academiegeneeskunde.be/sites/default/files/2022-04/AdviesGoedPatientschap20150627%20%282%29.pdf>) en bij art. 3 uit de Loi du 24 juillet 2014 relative aux droits et obligations du patient. Let wel, wanneer er plichten zouden worden opgenomen, moet de titel van de wet veranderen in "wet betreffende de rechten en de plichten van de patiënt" (cf. <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2014/07/24/n2/jo.>)]